

[Auken.]

mellem disse landes regeringsform og den regering, vi havde, da krisen satte ind herhjemme, var, at disse lande havde socialdemokratisk ledede regeringer, som tog arbejdsløsheden meget alvorligt.

Der er to teorier, man ofte hører, når man diskuterer årsagen til arbejdsløsheden, men som efter vor opfattelse ikke har meget på sig. Det ene synspunkt, som man hører ofte, og som jeg er sikker på at vi også vil høre her i dag, er, at én af de væsentligste årsager til krisen har været den store offentlige sektor, og kunne vi afvikle hele den offentlige sektor, ja, så ville vi nærmest ved et tryllegreb have genskabt den fulde beskæftigelse. Her synes jeg der er grund til at henvisse til, hvad Nationalbankdirektøren sagde i sin årsberetning til banken, og hvad de økonomiske vismænd har sagt, at det eneste værn, vi i den aktuelle situation har haft mod en arbejdsløshed af de dimensioner, som 1930erne var udtryk for, har været den store offentlige sektor. Vismændene har en meget nøjagtig gennemgang af, hvordan den offentlige sektor, det stærke samfundsredskab, der ligger heri, virker stabiliserende på den økonomiske udvikling, vi er inde i. Det er også karakteristisk, at en række af de lande, der har klaret sig godt, f. eks. Sverige, er lande med en stor, velfungerende og vel planlagt offentlig sektor.

Den anden teori, som man ofte hører og læser om, men som er lige så forkert, og som bevises at være forkert af udviklingen, er den, at det er den private opsparing, det kniber med. Havde den private opsparing været større, havde vi kunnet klare krisen. Det er jo karakteristisk både for OECDs analyse, for Nationalbankens analyse, for vismændenes analyse — og ingen skal jo beskyldes nogen af de instanser for at være andet end en kompetent borgerlig, økonomisk sagkundskab — at de fremhæver, at én af grundene til, at krisen har fået det omfang, den har, det har været den stærkt stigende opsparingstilbøjelighed i vores samfund, og hvis man derfor i den givne situation prøver at stimulere den private opsparing, er man ikke med til at løse krisens problem, man er med til at forstærke den. OECD siger netop, at én af grundene til, at omsvinget ikke er kommet hurtigere,

har været den stærkt stigende private opsparingstilbøjelighed.

Jeg vil også sige, at selv om der efter regeringsskiftet er sket et omsving i den økonomiske politik i en efter socialdemokratiets bedømmelse rigtig retning, så har arbejdsløsheden i det danske samfund i dag et klart uacceptabelt omfang. Vi har godt 90.000 arbejdsløshedsforsikrede her i juni måned, der ikke kan finde arbejde. Hertil kommer vel en snes, måske endda mere end en snes, tusinde uforsikrede, der er arbejdsløse. Alt i alt en uhyggelig høj ledighed på denne årstid og noget, der for os som samfund må være helt uacceptabelt. Vi hæfter os, som jeg sagde det før, ved det menneskelige og ved det økonomiske spild, som denne arbejdsløshed er udtryk for. Vi hæfter os ved, at det er en arbejdsløshed, der rammer alle grupper, men som navnlig har ramt de helt unge, mange af de ældre og kvinderne.

Lad mig om de unge sige, at en hel generation bliver jo offer for en krise, som den ikke har hverken led eller del i. Når de unge med friske kræfter melder sig ude i arbejdslivet for at yde en indsats, møder de i mange tilfælde en mur, og det er et forfærdende perspektiv.

Selv om vi oprigtigt håber, at der i løbet af sommeren vil ske en ikke ubetydelig nedgang i disse tal, og at det vil blive bedre hen på efteråret, så vil årsledigheden alligevel i Danmark blive meget høj, og skal man tro vismændene — vi håber vist alle, vismændene inklusive, at deres skøn er udtryk for en uberettiget pessimisme — kan denne situation komme til at vare langt ind i 1976.

Den situation, vi står over for, kalder efter vor bedømmelse hverken på passive besværgelser i studiekredsform over systemets dårligheder eller urealistiske mirakelkure, men derimod på konkrete velgennemtænkte handlinger, der kan lægge grunden til en løsning af den del af arbejdsløsheden, som vi kan klare, nemlig den hjemligt betingede arbejdsløshed.

Vi har allerede her i foråret, som statsministeren fremhævede, lagt en lang række beskæftigelsesstimulerende forslag frem. Adskillige af disse forslag er lykkeligvis blevet gennemført. Andre har vi gode forhåbninger om at få gennemført inden tingets sommerferie. Enkeltes skæbne er endnu